

DE OMGEVINGSDIENST VOOR EEN SCHOON EN VEILIG ZEELAND

Nieuwsbrief RUD Zeeland
December 2019

In dit nummer:

- ▶ Van 2019 naar 2020
- ▶ Overdracht Brzo-taken
- ▶ Nieuwe medewerkers gestart
- ▶ Goede uitvoering VTH-taken
- ▶ Actueel: vuurwerk
- ▶ Voorkomen van legionella uitbraken
- ▶ De Omgevingswet
- ▶ Bijzonder vergunningverleningstraject: PAS
- ▶ Evaluatie P*Q

Van 2019 naar 2020

In februari ontving u onze lustrumnieuwsbrief, waarin wij vooruit keken naar het nieuwe jaar. Nu ligt 2019 alweer bijna achter ons. Een jaar waarin veel gebeurde. En ook in 2020 gaan de ontwikkelingen verder. Anton van Leeuwen blikt terug en kijkt vooruit.

De overdracht van Brzo-taken naar de DCMR was uiteraard een proces dat in 2019 veel aandacht kreeg. “Dat was een langdurig en complex traject”, vertelt Anton. “Het bracht onzekerheid met zich mee en legde een groot beslag op

het verandervermogen van de organisatie”. Ook andere ontwikkelingen vroegen om aandacht. In 2019 is hard doorgewerkt aan de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Ook in 2020 vraagt dit nog veel tijd en inzet.

De VRZ, GGD en RUD trekken hierin samen op. De intensieve samenwerking met deze organisaties komt ook tot uiting in de verkenning van de samenwerking tussen de drie gemeenschappelijke regelingen, onder andere op het gebied van huisvesting en bedrijfsvoering. Anton: “De gemeenteraden zijn geconsulteerd en zijn akkoord met een verkenning. De opdracht voor de verkenning wordt in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 19 december besproken.”

En in 2019 gebeurde er nog zoveel meer. Er waren mooie inhoudelijke cases, de PAS-discussie ging spelen en tussendoor verwelkomde de RUD maar liefst 12 nieuwe collega's voor de afdeling Toezicht en Handhaving. Omdat het moeilijk is om mensen te vinden met de juiste opleiding, hebben de nieuwe collega's een intensieve opleiding gevolgd om er voor te zorgen dat zij nu zelfstandig als inspecteur aan de slag kunnen.

Naast de al genoemde ontwikkelingen, staat 2020 in het teken van een verdere ontwikkeling van de organisatie. We streven naar een robuuste RUD, die meer risicogericht werkt in plaats van regelgericht; behoud van kwaliteit, trotse medewerkers en tevreden deelnemers. Ook richt de organisatie zich op nieuwe taken. Sinds juli 2019 verzorgt de RUD asbesttaken voor de gemeenten en provincie. Hiervoor is een asbestteam gevormd.

Daarnaast komen er mogelijk nog andere taken bij, zoals de Brikstaken van de provincie. Deze uitbreidingen van het takenpakket dragen bij aan de robuustheid van de organisatie. Anton: “Andere ontwikkelingen zijn de overgang naar Squit 2020 en het toepassen van risico gestuurd toezicht. En daarnaast gaan we werken met een helemaal nieuwe OR, die onlangs door verkiezingen opnieuw is gevormd.” Genoeg te doen dus.

*Meer weten over de genoemde ontwikkelingen?
In deze nieuwsbrief leest u er meer over.*

Overdracht Brzo-taken soepel verlopen

Per 1 oktober zijn de Brzo-taken overgedragen aan de DCMR. 17 medewerkers verlieten de RUD en zijn in dienst gekomen bij de DCMR. De DCMR heeft hiervoor een vestiging in Terneuzen geopend. Daar ging een langdurig en complex traject aan vooraf. Van het omzetten van dossiers naar andere computersystemen, tot een verbouwing van het kantoor om ruimte te maken voor de DCMR.

De reorganisatie is inmiddels zo goed als afgerond. Dat heeft wel wat voeten in de aarde gehad. Marcel den Boer vertelt: “De meeste medewerkers werkten niet volledig aan de Brzo-taken. Voor wie alleen Brzo-werk deed, was de overgang het makkelijkst. Wat lastiger is, zijn de collega's die gedeeltelijk Brzo-taken uitvoerden en deels andere taken hadden. Hun kennis zijn wij nu kwijt. Dit lossen we op door een overeenkomst met de DCMR waarbij is afgesproken om tijdelijk over en weer kennis van elkaar in te huren.” De ruimte die is ontstaan in de organisatie wil de RUD snel weer opvullen.

De werving hiervoor start begin 2020. Het is lastig om mensen te vinden die de juiste kennis al hebben,

dus de nieuwe collega's zullen naar alle waarschijnlijkheid - net als degenen die dit jaar de RUD kwamen versterken - een opleiding moeten volgen.

De meeste oud-collega's werken nog steeds in Terneuzen, dus je verwacht dat er niet veel veranderd is. Toch is dat wél zo. Marcel: “Ik heb gemerkt dat de oude collega's snel uit beeld zijn. Ze voelen zich thuis bij de DCMR, wat ook een teken is dat de reorganisatie goed is verlopen.” Wel zijn er nog enkele restpunten, zoals de piketsituatie. “De RUD was de enige milieudienst in Zeeland met een milieupiket. Nu zijn er twee. Dit moeten we nog goed regelen onderling, zodat de klachten en meldingen bij de juiste omgevingsdienst terecht komen.”

12 nieuwe collega's Toezicht en Handhaving

In 2019 zijn maar liefst 12 nieuwe collega's gestart bij de afdeling Toezicht en Handhaving. Zij houden zich bezig met verschillende aandachtsgebieden.

Drie collega's zijn aan de slag gegaan op het gebied van groene wetten, twee van hen als inspecteur en één collega als beleidsmedewerker/regisseur. Zij hoefden geen specifieke opleiding meer te volgen, maar hebben wel hun vaarbewijs gehaald en het certificaat marifoon om met het patrouillevaartuig te mogen varen. Zij zijn alle drie buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA).

De andere collega's zijn aan het werk gegaan als milieu-inspecteur. Eén collega is in januari begonnen als inspecteur Ben heeft de Hamil opleiding gevolgd. De ander acht collega's zijn later begonnen en opgeleid via Omgevingsdienst Nederland. De opleiding is praktijkgericht en qua inhoud zodanig dat zij nu voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.1. Sommige collega's uit deze groep volgden daarnaast ook aanvullende cursussen op het gebied van bodem, vuurwerk en zwembaden. Vijf van hen zijn ook buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA).

Nieuw: asbesttaken

Sinds 1 juli 2019 voert de RUD asbesttaken uit voor de gemeenten en provincie. Daarom hebben alle inspecteurs die piket lopen, in mei en juni een opleiding asbestherkenning gevolgd. Ook hebben alle juridisch medewerkers van de afdeling Toezicht en Handhaving een speciale training asbestregelgeving gevolgd. Vijf inspecteurs hebben aanvullend een verdiepingscursus gevolgd. Drie van hen zitten in het asbestteam.

Het asbestteam houdt zich vrijwel uitsluitend bezig met de asbesttaken, naast piket en BOA-gerelateerde taken. De taken van het team bestaan uit het beoordelen van asbestinventarisatierapporten die ingediend worden bij sloopmeldingen. Het team geeft daar advies over aan de betreffende gemeente. Ook voert het team controles uit bij saneringen.

De inspecteurs tijdens hun opleiding.

Dat gebeurt zowel op de locatie als achteraf aan de hand van ingediende documenten. Dan wordt onder meer gekeken of alle eerder aangetroffen asbest verwijderd is. Verder worden meldingen over illegale saneringen behandeld.

Joyce Brand, milieu-inspecteur C en buitengewoon opsporingsambtenaar

Joyce is in juni bij de RUD begonnen, na een carrière bij de politie. Het handhavende deel van het werk is haar dus niet vreemd. Joyce: "Bij de politie ben ik mij al gaan verdiepen in milieuovertredingen. Na 11 jaar werd het tijd voor een nieuwe stap." Dat werd de RUD. "Het bezoeken van bedrijven en de combinatie met handhaven spreekt mij aan."

Ook Joyce volgde de training tot inspecteur via Omgevingsdienst Nederland. "De trainingen die we kregen waren echt gericht op het klaarstomen voor de praktijk. We hadden drie dagen les per week, gedurende twee maanden, gevolgd door een examen. Daarnaast liepen we mee met ervaren inspecteurs, daar leer je veel van. Inmiddels werk ik voor het asbestteam, waarbij we onder andere toezien op saneringen."

Joyce heeft het naar haar zin bij de RUD. "Ik heb behulpzame collega's, er is veel kennis in huis. Contacten met de gemeenten verlopen ook prettig, de lijntjes zijn kort."

Sander de Leeuw, milieu-inspecteur C

Sander: “Ik ben op 1 mei begonnen bij de RUD. Na vijf jaar te hebben gewerkt als chemisch analist in een milieulaboratorium en twaalf jaar als laborant en eindverantwoordelijke in een onderzoekslaboratorium voor slibontwatering en afvalwaterbehandeling, vond ik het tijd voor wat anders. Ik heb affiniteit met milieuzaken en ik wilde graag een zelfstandige functie en het liefst op verschillende locaties werken. Dit vond ik bij de RUD.”

Om aan de slag te kunnen kreeg Sander een interne training en rondde hij een training af voor milieu-inspecteur, bij Omgevingsdienst Nederland. Ook haalde hij zijn certificaten voor asbestdeskundige (SC570) en de OMEGAM cursus zwemwater en zwemlocaties voor de W.H.V.B.Z..

“Ik voer nu milieucontroles uit in de horeca en ik kan nu, door het behalen van de zwemwater cursus, ook zwembaden gaan controleren.”

Sander heeft veel geleerd in het afgelopen half jaar. “Het is een serieuze informatiestroom die op je afkomt. Ik kon het echter goed behappen. Het is erg leuk om met een grote groep nieuwe collega's tegelijk te starten. Ik merkte goed dat we zeer welkom waren bij de RUD. De ervaren inspecteurs en de leiding heeft altijd tijd voor vragen en het delen van nuttige informatie. Het is best spannend om nu zelfstandig op pad te gaan en inspecties uit te voeren. Je moet scherp om je heen kijken en ondertussen ook communicatief bezig zijn. Daarna alles secuur rapporteren en eventuele overtredingen correct in de brief zetten met betrekking tot de wetgeving. Kortom: het is een leuke, uitdagende functie.”

Het belang van een goede uitvoering van VTH-taken

Provincie, gemeenten en waterschap (de deelnemers) hebben in 2014 RUD Zeeland opgericht met als voornaamste doel ondersteuning van hun milieutaken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), aldus artikel 2 van de Gemeenschappelijke regeling.

Vanaf 2016 zijn door specifieke landelijke VTH-wetgeving deze taken verder ingevuld en geformaliseerd. Zo stelden de deelnemers dit jaar, in overleg met hun ketenpartners, een concept Zeeuws VTH-beleid op. De bedoeling is de uitvoering van deze taken door de RUD zo gelijk en uniform mogelijk over heel Zeeland te verrichten. Volgend jaar start het bestuurlijke besluitvormingstraject over dit beleid. Daarop aansluitend richt de provincie een bestuurlijk overleg op, met deelnemers van RUD Zeeland en de strafrechtelijke partners (politie, OM). Het doel van dit overleg is het bewaken van de kwaliteit en doelmatigheid van de uitvoering van de VTH-taken. Het bestuurlijk overleg, alsmede het voorbereidend ambtelijk overleg, komt naar verwachting met ingang van 2020 twee maal per jaar bij elkaar.

Een derde spoor valt binnen het ambtelijke Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SpOZ). Om de Zeeuwse overheden goed voor te bereiden op de Omgevingswet in relatie tot de VTH-taken, is recent een Zeeuwsbrede werkgroep opgericht. Daarin participeert de RUD ook.

Ten slotte heeft RUD Zeeland zelf ook de handschoen opgepakt. Dat heeft te maken met de eigen verreken-systeematiek over de geleverde producten (PxQ). Daarvoor is een correct inzicht in de omvang van de uit te voeren verplichte milieutaken (het zogenaamde basistakenpakket) door RUD Zeeland onontbeerlijk. Bij besluit van 3 december 2018 heeft het AB voor Zeeland de (uitgangspunten van de) analyse basistakenpakket vastgesteld. Hiermee is de noodzakelijke helderheid verschaft over het inrichtingenbestand per deelnemer dat de basis vormt voor de uitvoering van de VTH-taken. Voor de nabije toekomst bereidt RUD Zeeland zich voor op de invoering van het Zeeuwse VTH-beleid zodra dat door de deelnemers is vastgesteld.

Zo werken we met alle partners in Zeeland samen voor een zo efficiënt en effectief mogelijke uitvoering van de VTH-taken. Dat is niet alleen belangrijk voor de deelnemers, maar biedt ook duidelijkheid voor alle ondernemers in Zeeland!

Controles opslag consumentenvuurwerk

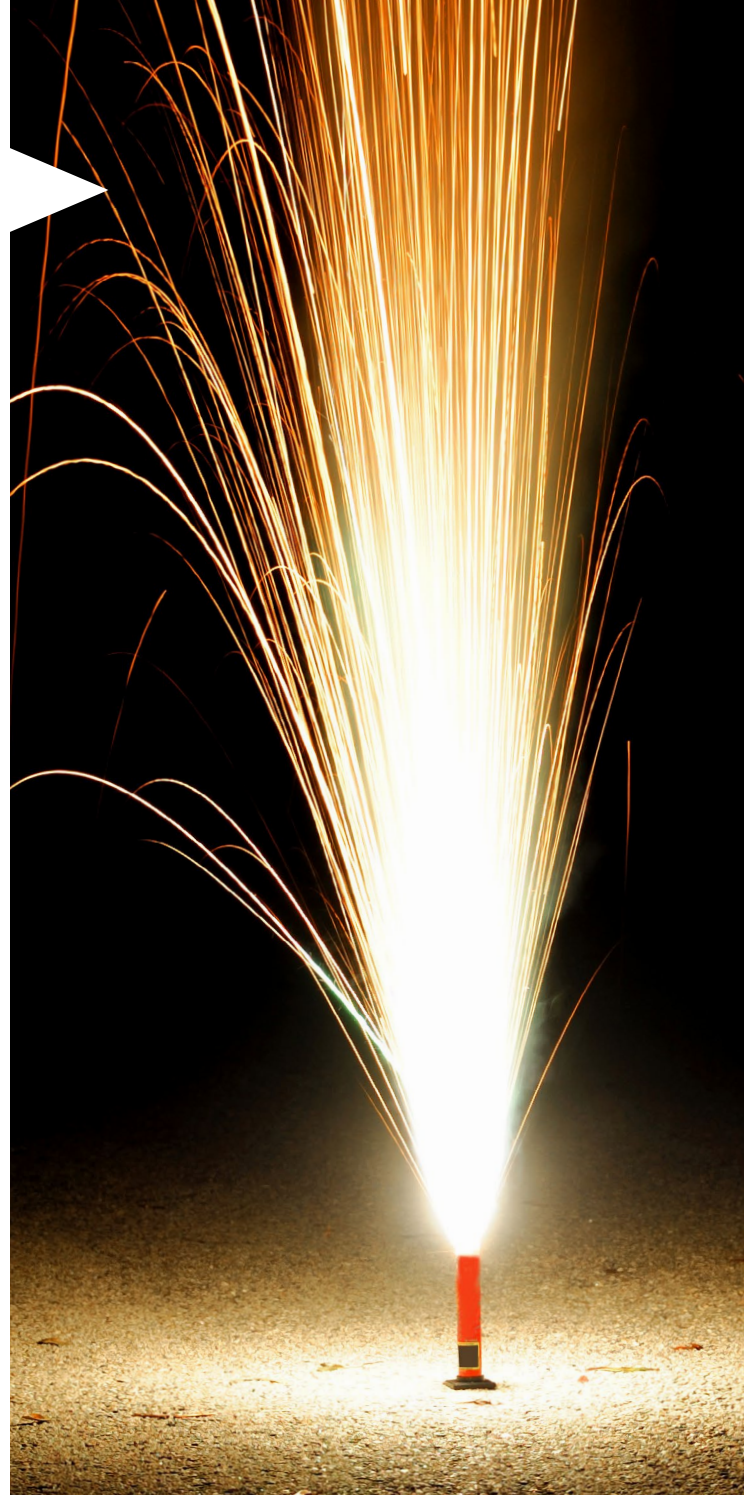
Deze tijd van het jaar staat voor de RUD in het teken van controles bij bedrijven die consumentenvuurwerk opslaan en verkopen. Deze opslagplaatsen moeten voldoen aan strenge eisen voor brandveiligheid in het bedrijf en veiligheid van de omgeving. Inspecteurs van de RUD zien hierop toe.

In het laatste kwartaal van het jaar vinden voorcontroles plaats. Op dit controlemoment kan er al vuurwerk opgeslagen zijn. De toezichthouder controleert dan de brandbeveiligingssystemen, vaak samen met de brandweer. Hieronder vallen de brandmeldingsinstallatie, de ontruimingsinstallatie en de sprinklerinstallatie. De toezichthouder gaat na of de installaties gekeurd zijn en in goede staat zijn. Ook wordt gecontroleerd of wordt voldaan aan de eisen op het gebied van bouwvoorschriften en brandveiligheid. De bewaarplaatsen voor het vuurwerk moeten tip top in orde zijn. Dat betekent onder andere dat de muren en deuren gedurende een vastgestelde tijd een minimale brandwerendheid moeten hebben. En dat de toegangsdeur van elke bewaarplaats automatisch dicht moet vallen.

Verkoop

Ook tijdens de verkoopdagen vinden controles plaats. Omdat op basis van het Vuurwerkbesluit op zondag geen vuurwerk verkocht mag worden, vallen dit jaar de verkoopdagen op 28, 30 en 31 december. Elk bedrijf wordt minstens éénmaal gecontroleerd. Voor de ondernemer is dit een drukke periode waardoor vaak onbedoeld regels overtreden worden. De toezichthouder controleert onder andere of de deuren van de vuurwerkbewaarplaatsen niet open staan en of vuurwerk uitsluitend aanwezig is op plaatsen waar dat is toegestaan en/of de maximum toegelaten aanwezige hoeveelheden vuurwerk niet overschreden worden. Ook moet het vuurwerk in de verkoopruimte binnen het bereik van de sprinklers liggen en zeker niet onder handbereik van klanten.

Dit jaar wordt ook toezicht gehouden op het verstrekken van brillen en aansteekklonten en het geven van instructies door de verkopers van het vuurwerk. Deze verplichting komt voort uit de wijziging van het Vuurwerkbesluit.

Andere vuurwerktaken

Naast controles op de opslag van consumentenvuurwerk, heeft RUD Zeeland ook een taak bij vergunningverlening, toezicht en handhaving van vuurwerkshows. Dit gebeurt altijd in nauw overleg met de provincie, Veiligheidsregio Zeeland, het waterschap en de gemeenten.

Controles op beide onderdelen blijken nodig. Tijdens controles kunnen zaken bovenkomen die niet in orde zijn. In het afgelopen jaar zijn naar aanleiding van inspecties aandachtspunten aangedragen die landelijk zijn opgepakt.

RUD helpt legionella uitbraken voorkomen

De RUD draagt bij aan een schoon en veilig Zeeland. Dat doen we op verschillende manieren. Eén van de taken van de RUD is het inspecteren van koeltorens op legionella. Deze zomer was dit ineens actueel, toen er een legionella uitbraak was net over de grens. Jozef Stokkermans vertelt meer over deze bijzondere taak.

“Koeltorens kunnen legionella uitbraken veroorzaken”, legt Jozef Stokkermans (Vakspecialist Afvalwater) uit. “Legionella verspreidt zich namelijk via de uitgestoten kleine waterdruppeltjes van de koeltorens. Dit is gevaarlijk voor mensen die daar in de buurt zijn. Het gevaar wordt grootschaliger wanneer koeltorens elkaar besmetten. Dit kan wanneer ze minder dan 600 meter van elkaar vandaan staan. Door elkaar te besmetten kan dan ineens een heel groot gebied besmet worden. Onze toezichthouders inspecteren koeltorens daarom regelmatig. Ze toetsen dan of de preventieve maatregelen ter voorkoming van aanwezigheid van legionella worden nageleefd. Wanneer dit niet het geval is, of wanneer legionella boven de norm aanwezig is, ondernemen we meteen actie!”

Legionella uitbraak in Evergem

Zo was het ook even schrikken afgelopen zomer toen er een legionella uitbarsting was geconstateerd in Evergem (Gent). Jozef vertelt: “In eerste instantie was niet direct duidelijk welke koeltoren het betrof. Daarom werden alle koeltorens geïnspecteerd door de Belgische Autoriteit Milieu en Gezondheid (de Belgische RIVM). Omdat er in Sas van Gent ook koeltorens staan, was er een risico op een grensoverschrijdende besmetting. Indien dit het geval was, moesten we meteen actie ondernemen in samenwerking met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de GGD Zeeland. Gelukkig stond de besmette koeltoren verder dan 600 meter van andere koeltorens vandaan en was er geen risico op besmetting.”

Afvalwaterzuiveringen en legionella

Niet alleen koeltorens vormen een mogelijke bron van legionella. Dat bleek toen er een legionella uitbraak was in Boxtel in 2017. “Hier staan namelijk geen koeltorens,” zegt Jozef. “Na veel onderzoek bleek dat de legionella-bacterie zich had gevestigd in de afvalwaterzuiveringen van twee bedrijven.

De legionellabacterie groeit het snelst in water met een temperatuur tussen de 25 en 38 graden Celsius. De bacterie verspreidt zich via aerosol (kleine druppeltjes/ damp) en kan zo wel tot kilometers ver komen. Het is besmettelijk wanneer je de druppels met de bacterie inademt en kan op die manier een longontsteking veroorzaken.

Ook de verspreiding verliep via deze bedrijven. Het RIVM kreeg opdracht voor onderzoek. Het onderzoek startte met een inventarisatie van alle afvalwaterzuiveringen. Alle omgevingsdiensten werkten landelijk samen. Na de inventarisatie vond de inspectie plaats op een aantal verdachte afvalwaterzuiveringen. Daaruit bleek dat verhoogde legionella concentraties voorkwamen in een aantal installaties en deze dus ook een bron van besmetting konden zijn!”

Uitbreiding takenpakket

De RUD gaat alle verdachte afvalwaterzuiveringen inspecteren. Ook werkt Jozef landelijk mee in een werkgroep en onderzoeken ze maatregelen die ze deze bedrijven kunnen opleggen. Omdat dit tamelijk nieuw is, zoeken ze samen naar oplossingen om legionella te voorkomen. “Dit doen we op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door middel van het overkappen van de installatie, een luchtzuiveringsinstallatie te installeren of met hulp van een drijvende laag balletjes als een tapijt over het water. Al deze opties onderzoeken we momenteel op effectiviteit en toepasbaarheid. Wanneer een optie haalbaar is, zullen we hiervoor een vergunning voorschrijf schrijven”.

RUD en veilig Zeeland

Tot nu toe is er nog geen uitbraak geweest in Zeeland. De RUD draagt hier mede zorg voor door hun toezichthouders op te leiden en regelmatig inspecties te doen. Ook samenwerkingen met het RIVM en de GGD zijn daarvoor nodig. “We moeten zorgen voor de juiste communicatielijnen met alle betrokkenen en deze onderhouden!”, aldus Jozef.

Goed voorbereid op de Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet naar verwachting in werking. Eén wet, die alle bestaande wetten over de leefomgeving bundelt en in verschillende thema's bij elkaar brengt. Dat vraagt om samenwerking in de 'keten', met andere overheden: landelijk, regionaal en lokaal. Hoe bereidt de RUD zich hierop voor?

Ton Stapels is betrokken bij de voorbereiding, die al enkele jaren geleden is gestart. Ton: "Ruim drie jaar geleden hebben we bij de RUD de projectgroep Omgevingswet opgezet. Hierin zitten collega's die allemaal vanuit een andere discipline betrokken zijn. Per jaar bekijken we welke acties we oppakken."

Systeem op orde

"Wij moeten voordat de wet in werking treedt, klaar zijn om onze taken goed uit te voeren. Voor de inwoners, de bedrijven en onze deelnemers. Daarvoor moet eerst ons digitale systeem op orde zijn, voor de registratie en afhandeling van aanvragen. We gaan hiervoor over van het systeem Squit XO naar Squit 2020. Ook zorgen we ervoor dat onze inhoudelijke kennis up-to-date is, zodat we onze deelnemers goed kunnen adviseren. Dit doen we met opleidingen en trainingen. We hebben al enkele Omgevingswet-dagen georganiseerd en in 2020 gaan we hiermee verder. Ook onze toolkit met producten (de Producten en Diensten Catalogus) moet worden bijgewerkt, omdat [producten wijzigen en er nieuwe producten bij komen."

Omslag in denken

Minder regels en meer vertrouwen. Daar staat de Omgevingswet voor. Hierdoor ontstaat meer overzicht, duidelijkheid en ruimte voor de initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen. We gaan van toetsen naar adviseren. En van 'nee, tenzij', naar 'ja, mits'. Ton: "Dit vraagt om een omslag in denken; minder in problemen en meer in oplossingen. Hierbij moeten we ook aanhaken bij de aanpak van onze deelnemers. Wat de initiatiefnemer wil, moet ons streven zijn. We zorgen ervoor dat onze medewerkers hiervoor de juiste competenties en vaardigheden hebben."

De omgevingswet

De Omgevingswet bundelt en moderniseert alle wetten over onze leefomgeving in één wet, met de volgende doelen:

- Verbeteren van de afstemming van plannen op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en natuur.
- Versnellen van besluitvormingsprocessen.
- Stimuleren van duurzame projecten.
- Ruimte voor overheidsorganen om beleid af te stemmen op lokale behoeften en doelstellingen.
- In stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en goede omgevingskwaliteit.
- De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen voor maatschappelijke functies.

Dat betekent in de praktijk:

- Minder wetten en minder regels. Hierdoor ontstaat er meer overzicht, duidelijkheid en ruimte voor de initiatieven van burgers, bedrijven en instellingen.
- Van controle naar vertrouwen; van voorwaarden stellen op de wijze 'nee, tenzij', naar het uitgangspunt 'ja, als'.
- Een integrale benadering van het bevoegd gezag met betrekking tot de fysieke leefomgeving.
- Uitvoering van de belangrijkste drie instrumenten:
  - De Omgevingsvisie
  - Het Omgevingsplan
  - De Omgevingsvergunning
- Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) verbetert de beschikbaarheid en bruikbaarheid van gegevens met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

Samenwerken voor het beste advies

De RUD heeft veel kennis in huis die van toegevoegde waarde is voor de deelnemers bij het nemen van besluiten. Ton: "Onze medewerkers hebben de juiste kennis van de regio en we verzamelen veel data. Deze kennis willen we gebruiken voor een goed advies aan deelnemers. We werken daarbij samen met de GGD en Veiligheidsregio Zeeland. We betrekken elkaar bij projecten van gemeenten en provincie. Zo zorgen we voor afgestemde adviezen, waarbij de impact op de omgeving centraal staat." Een intentieverklaring voor deze intensieve samenwerking is in de maak. Daarin wordt afgesproken hoe de drie partijen samenwerken om te zorgen voor een zo goed mogelijk product voor de deelnemers. "Als wij in een vroeg stadium een integraal advies kunnen geven, kunnen we écht van toegevoegde waarde zijn en de deelnemers ontzorgen", aldus Ton.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Jarenlang hanteerde de RUD het landelijke Programma Aanpak Stikstof (PAS). Deze PAS bepaalde de stikstofdepositie op de omliggende natuur voor initiatieven op het gebied van veehouderij, woningbouwprojecten, infrastructuur en (industriële) bedrijvigheid. De uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 bracht hier een ingrijpende verandering in. Van de een op andere dag konden we de stikstofdepositie niet meer bepalen. Daarmee stagneerde de milieuvergunningprocedures die we uitgaven.

De PAS mag niet meer gebruikt worden als toetsingskader voor nieuwe initiatieven die van invloed zijn op Natura 2000-gebieden. Zo concludeerde de Raad van state 29 mei 2019. Hans van Kempen (Teamaccounthouder Vergunningen) vertelt over de invloed hiervan op de RUD. "Als RUD adviseerden wij bedrijven aan de hand van deze PAS. Nu we die niet meer konden hanteren, hadden we ook geen toetsingskader meer. Dit zorgde ervoor dat vergunningprocedures waarbij stikstofdepositie een rol speelde tot 1 november 2019 werden opgeschort. De toetsingskaders waren immers onduidelijk! Veehouders die meer dieren wilde houden of industriële bedrijven met extra vrachtwagens- of schepenbewegingen ondervonden daarvan problemen."

Nieuwe toetsingskaders: het AERIUS model

De afgelopen maanden zijn nieuwe kaders ontwikkeld waaronder het AERIUS Model. Hierover informeerde de RUD bedrijven. Hans: "Een hele klus, om eerst bedrijven aan te schrijven dat de vergunningprocedures werden opgeschort en vervolgens de initiatieven te laten toetsen volgens dit nieuwe model. Voor de agrarische bedrijven geldt dit AERIUS-model overigens (nog) niet. Wij hopen hier vóór 1 februari 2020 duidelijkheid over te krijgen. Ook deze bedrijven schreven we netjes aan. Niet alleen nieuwe initiatieven, maar ook bestaande bedrijven confronteren we met deze verandering. Bij een te hoge stikstofdepositie kunnen maatregelen mogelijk zijn die kunnen leiden tot hoge kosten en flinke aanpassingen in de bedrijfsvoering. Als RUD adviseren we hoe ze

Bron: www.beeldbank.zeeland.nl, Ton Stanowicki

deze aanpassingen kunnen doorvoeren in het bedrijf. Bijvoorbeeld alternatieve maatregelen op gebied van vervoersmanagement of energiebesparing kunnen eventueel soelaas bieden."

Team bij de RUD

Hans werkt samen met een team van drie andere personen. "Het team bestaat uit twee agrarische vergunningsverleners, een juriste en ik. Samen bepalen we de koers. We hebben veel contact met de provincie. Zij zijn namelijk verantwoordelijk voor de wet natuurbescherming. Wanneer wij AERIUS berekeningen ontvangen en we hebben hier vragen over, stellen we die aan de provincie."

Met oog voor natuur en andere dilemma's

"We mogen niet vergeten dat de natuur ook onze buurman is", vertelt Hans. "Door de uitspraak maken we bedrijven bewust van hun stikstofdepositie en de manier om dit terug te dringen. Dat de hele stikstofdiscussie uitvoerig wordt besproken in het nieuws helpt om onze boodschap duidelijk uit te leggen. Iedereen begrijpt dat actie nemen nodig is. Al brengt dit soms wel zorgen met zich mee omdat bedrijven wellicht maatregelen moeten treffen." We hopen dat bedrijven zich bewuster worden en zelf al bekijken of ze aan de Natuurwetgeving voldoen. Ook voor bestaande bedrijven kunnen namelijk de gevolgen groot zijn als blijkt dat de stikstofdepositie te hoog is. "Hoe we dit oplossen, is nog niet duidelijk. We blijven in overleg en er zijn meer ontwikkelingen gaande om hier helderheid in te krijgen. Een hele uitdaging maar ontzettend interessant voor de milieu-mensen van de RUD!", aldus Hans.

Evaluatie P*Q

Het Algemeen Bestuur van de RUD heeft in maart 2017 besloten een vorm van P*Q te hanteren. Om te bepalen of deze systematiek goed werkt, is een evaluatie uitgevoerd. Drie vragen stonden hierbij centraal:

1. Komt het aantal geraamde uren overeen met de daadwerkelijke uren?
2. De begroting is op P*Q geraamd; is hierop afrekenen realistisch en haalbaar?
3. Hoe werkt het systeem in de praktijk, is het systeem voldoende eenvoudig en transparant en worden de doelstellingen behaald?

Onderzoek

Bureau Berenschot heeft de evaluatie begeleid. Voor het onderzoek heeft de RUD een statistische analyse uitgevoerd van de gerealiseerde uren. Naast het aantal uren dat gemiddeld per product is besteed, is daarnaast ook gekeken naar de frequentie: hoe vaak is het product geleverd? Hierbij is er een onderscheid in type producten. Voor sommige producten maakt de RUD een inschatting, maar is de organisatie afhankelijk van anderen. Een voorbeeld hiervan is het aantal vergunningsaanvragen. Hiervoor is de RUD afhankelijk van derden (de aanvragers). Economische ontwikkelingen spelen hierbij een rol. Zo zorgt bijvoorbeeld de PAS-discussie voor minder vergunningsaanvragen. De aanname die dan vooraf is gedaan, komt daardoor niet altijd overeen met de werkelijkheid. Voor andere producten is het eenvoudiger om een goede inschatting te maken van hoe vaak het product wordt geleverd, bijvoorbeeld als het gaat om benodigde reguliere inspecties bij bedrijven.

Resultaat

Uit het onderzoek komt naar voren dat 'PxQ' heeft voldaan aan een aantal doelstellingen. De werkwijze van de RUD is transparanter geworden en de verhoudingen met deelnemers zakelijker. Deelnemers en RUD willen graag verder met de ontwikkeling van PxQ. Uit de beoordeling van de cijfers komen drie punten naar voren.

Zo werkt P*Q

P*Q staat voor bekostiging op prijs, maal de hoeveelheid. Aan de hand van de producten- en dienstencatalogus is voor 24 producten op basis van P*Q begroot. De overige producten worden op basis van werkelijke uren begroot. Het aantal te verwachten producten per deelnemer wordt gebaseerd op aannames over frequenties. Per product dat met P*Q wordt afgerekend, is een verwacht gemiddeld aantal uren bepaald dat voor het betreffende product nodig is, dit is het kental. De prijs wordt bepaald door per functieniveau een vast uurtarief te bepalen.

Het eerste is het aantal uren per product. De inschatting daarvan ligt gemiddeld hoger dan wat in de praktijk aan het product wordt besteed. Het tweede punt dat opvalt is dat de geraamde frequentie, dus hoe vaak een product wordt geleverd, niet wordt gerealiseerd. De productie ligt lager dan ingeschat.

Het derde punt is dat de productieve uren per medewerkers lager zijn dan geraamd. Hoe komt dit? Medewerkers blijken veel in de praktijk veel tijd kwijt te zijn aan administratie. Ook worden productieve uren als improductief geboekt, omdat de activiteit niet onder een product valt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij casus overleggen. Dit valt niet onder het de omschrijving van het product, maar komt wel ten behoeve van het product. Daarnaast is er meer tijd in opleidingen geïnvesteerd, dan van te voren is bedacht.

Vervolg

Naar aanleiding van de evaluatie wordt nu al meer gelet op de directe en indirecte uren en is een slag gemaakt met het uniformeren van het schrijven van uren. Bureau Berenschot heeft op basis van de evaluatie adviezen opgesteld en drie scenario's verkend.

De belangrijkste afweging wordt of PxQ ook gebruikt gaat worden om onderling af te rekenen of dat het alleen een instrument wordt om de begroting op te stellen. Het Algemeen Bestuur beslist welk scenario wordt uitgewerkt. Dit komt aan de orde in de eerstvolgende vergadering van het AB begin 2020.